

Bestuursverslag Agrarische Natuur Drenthe 2018

1. ANLb

De gebieden die in aanmerking komen voor het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) zijn aangegeven in het Natuurbeheerplan van de provincie Drenthe.

Boeren met percelen buiten de aangewezen gebieden komen niet in aanmerking. Bestuur en Ledenraad van Agrarische Natuur Drenthe (AND) zijn van mening dat deze begrenzing op (korte) termijn niet houdbaar is. Dit vanwege de overheveling van gelden uit pijler 1 (inkomsondersteuning voor alle landbouwers) naar pijler 2 (beloning voor maatschappelijke diensten voor een beperkt aantal landbouwers) én de ontwikkeling van natuurinclusieve landbouw. Het is niet de bedoeling dat natuurinclusieve landbouw zich beperkt tot bepaalde gebieden, maar zich uitstrekt over de gehele provincie. Ook is namens de ledenraad en bestuur bij de provincie aangekaart dat de huidige begrenzing van een aantal leefgebieden te vaak uitgaat van losse percelen in plaats

van robuust aaneengesloten gebieden.

In 2018 is de natuurinclusieve landbouw uitdrukkelijk op de agenda gezet, zowel landelijk als provinciaal. Het stelsel van agrarisch natuur en landschapsbeheer is een voorbeeldproject op dat gebied. Het stelsel dat zorgt voor een balans tussen landbouw en natuur kent in Drenthe een goed draagvlak voor verdere invulling. In potentie is er veel belangstelling om mee te doen. Van de circa 2.800 agrariërs in Drenthe (Bron CBS) zijn er zo'n 450 lid van de coöperatie AND. Dat is een relatief groot aantal aangezien alleen de in het Natuurbeheerplan aangewezen leefgebieden in aanmerking komen.

Enige cijfers

De animo onder de boeren om deel te nemen in het ANLb was in 2018 groter dan de beschikbare hectares die waren opengesteld. Op grond van de eisen die het ANLb stelt heeft het bestuur een rangorde vastgesteld.

Leefgebieden	2016	2017	2018
Open grasland	583	604	657
Open akkerland	252	365	665
Droge dooradering	191	258	295
Natte dooradering	18	42	53
Categorie water	16	18	31
Totaal aantal hectares	1.060	1.287	1.701
Totaal aantal deelnemers	149	201	267

2. Projecten

Naast het ANLb worden op het gebied van duurzaamheid, natuurinclusieve en kringlooplandbouw verschillende projecten uitgevoerd waarbij AND optreedt als uitvoerder, als projectleider en/of de coördinatie verzorgt. Onderstaand een beknopt (deel-)overzicht van de diverse projecten in 2018.

Duurzame melkveehouderij Drenthe

De provincie Drenthe heeft samen met de landbouwsector en belangenorganisaties een programma opgesteld voor het stimuleren en versterken van een toekomstgerichte landbouw en agribusiness in Drenthe. Omdat de melkveehouderij de komende jaren voor forse uitdagingen staat, wordt de sector geholpen om te verduurzamen. Na een pilot voor vijftig melkveehouders in 2017 heeft de provincie in 2018 een subsidieregeling opengesteld via het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) voor nog eens 200 duurzaamheidsplannen. De plannen worden opgesteld door

verschillende adviseurs. AND stelt in samenwerking met Takens Kringlooplandbouw Advies en DMS dertig plannen op

Schoon erf, Schoon water (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer)

Het project is erop gericht akkerbouwers in het Drentse deel van de Veenkoloniën in het beheergebied van Waterschap Hunze en Aa's voor te lichten over het belang van het voorkomen van erfemissie. Het gaat over bovenwettelijke maatregelen.

Akkerbouwers worden vervolgens groepsgewijze geadviseerd welke fysieke maatregelen nodig zijn om aan de gewenste situatie te voldoen. Aan de hand hiervan maken zij een eigen plan van aanpak (erfplan) hoe erfemissie te verminderen of te voorkomen. Aan de hand van voorlichting en coaching treffen de deelnemende akkerbouwers vervolgens fysieke maatregelen om erfemissie te reduceren. Het project bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft voorlichting, kennisoverdracht en coaching. Het tweede deel omvat fysieke maatregelen.

Opdrachtgever is het waterschap; de provincie is co-financier. LTO-Noord is projectleider. AND is projectpartner.

Bufferstroken langs watervoerende sloten in het Drentsche Aa gebied (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer)

De Europese Kader Richtlijn Water streeft naar fosfaatreductie in het oppervlaktewater. Voor de drinkwaterzuivering is het van belang dat het oppervlaktewater zo min mogelijk verontreinigingen bevat. Dit is de reden dat provincie Drenthe en Waterschap Hunze en Aa's budget voor bufferstroken langs watervoerende sloten hebben vrijgemaakt.

Agrarische Natuur Drenthe is uitvoerder van dit project.

Deze bufferstroken bestaan uit kruidenrijke akkerranden van 3 tot 4 meter breed, die niet worden bemest of bespoten. Hierdoor is er minder drift van gewasbeschermingsmiddel en uitspoeling van nutriënten in de aanliggende sloten. Door de aanleg wordt de natuurlijke plaagbeheersing vergroot en tegelijkertijd vinden insecten en akkervogels er hun voedsel.

Plan van aanpak boerenlandvogels

Eind 2017 zijn voor kansrijke akkervogelgebieden gebiedsplannen opgesteld. Het betreft de gebieden De Broekstreek, Langelo, Zeijen, Huis ter Heide, Drentsche Aa-Eexterveld en Veenkoloniën-Odoorn-Westdorp. Hierin staan specifieke maatregelen benoemd die, via gebiedsgerichte samenwerking, bijdragen aan de beschikbaarheid van voldoende, geschikte en veilige leefgebieden. In deze gebiedsplannen is een mix van beheermaatregelen opgenomen voor inrichting, beheermaatregelen, verhoging gewasdiversiteit, aanpassing teeltwijzen en aangepast graslandbeheer.

Pilot duurzame zuivelketen

Met de pilot 'Zuivel versterkt natuur en landschap' verkennen BoerenNatuur en de Duurzame Zuivelketen of het mogelijk is om de kennis en organisatie van de agrarische collectieven zoals AND in te zetten voor alle melkveehouders. Doel is het zichtbaar maken en versterken van natuur- en landschapsbeheer door melkveehouders. Melkveehouders leveren met hun natuur- en landschapsbeheer een bijdrage aan het behoud van biodiversiteit. Hun inspanningen op dit gebied – zoals het beheer van houtwallen, natuurvriendelijke oevers of kruidenrijke graslanden – komen nu alleen in aanmerking voor een ANLb-subsidie als ze liggen in door de provincie begrensde leefgebieden. Met deze pilot maken boeren inzichtelijk welke natuur- en landschapsinspanningen zij door heel Drenthe verrichten. Dit wordt dan geregistreerd bij de agrarische collectieven.

Bloemrijke akkers

Bloemrijke Akkers wordt mogelijk gemaakt Drentse gemeenten, provincie Drenthe en een aantal deelnemende bedrijven. De projectleiding is in handen van AND. Primaire doelstelling is verhoging van de biodiversiteit. Bijna alle gemeenten in Drenthe nemen deel aan dit project. 2018 was het achtste projectjaar; het betrof in totaal 45 hectare.

Het Derde Gesticht

Landschapsproject herbeleving historie derde gesticht.

De grond waar vroeger het Derde Gesticht stond, wordt ieder jaar door de gemeente Noordenveld gratis beschikbaar gesteld aan AND. Die beheert dat samen met haar lokale leden door middel van toepassing van innovatieve agrarische projecten. Voor de natuurlijke plaagbestrijding wordt sinds jaar en dag een bloemenrijke akkerrand ingezaaid. Zo dragen zij zorg voor biodiversiteit door bloemen in te zetten die bloeien op de momenten dat onze natuur dat minder doet. Via het bloemenmengsel is zo voor de bijen langer nectar en stuifmeel beschikbaar, wat van grote toegevoegde waarde is. De laatste jaren zijn de bloemrijke akkerranden een bekend verschijnsel geworden in Drenthe, waar veel agrariërs, en ook andere grondeigenaren aan deelnemen.

3. Ledenraad en bestuur

De Ledenraad kwam in 2018 twee maal bij elkaar op respectievelijk 28 juni en 19 december. Het Algemeen bestuur kwam zes maal bijeen op respectievelijk 22 februari, 26 april, 7 juni, 6 september, 25 oktober en 30 november. Er waren drie vergaderingen van het Dagelijks bestuur respectievelijk op 1 februari 27 maart en 19 juli.

De bezetting van de Ledenraad was per 31 december 2018 als volgt:

Gemeente	Huidige lid ledenraad	Plv. lid
Aa en Hunze	Dhr. J. Brinkman	-
Assen	Dhr. W. Uiterwijk	-
Borger-Odoorn	Dhr. W. Huijig	Dhr. R. Vredeveld
Coevorden	Dhr. G. Hofmeijer	Dhr. A. Kuipers
De Wolden	Dhr. J. Huizing	Dhr. G. Lindenhols
Emmen	Dhr. F. Nevels	Dhr. W. Siebring
Hoogeveen	Dhr. B. Mul	-
Meppel	Dhr. R. Thijn	Mw. C.M. Bakker-Keijzer
Midden-Drenthe	Dhr. J. Boer	Dhr. G. Horsting
Noordenveld	Dhr. R. Brink	Mw. D. Hofsteenge-Kok
Tynaarlo	Dhr. G. Brink	Mw. A. Darwinkel-Boelens Dhr. R. Hogenesch
Westerveld	Dhr. P. Idserda	Dhr. T. Spijkerman

In 2018 is besloten dat per afdeling/gemeente twee vertegenwoordigers zitting hebben in de ledenraad. De statuten zijn daarvoor aangepast. Ook de plaatsvervangers worden lid van de ledenraad. Dit zal in de eerste helft van 2019 zijn beslag krijgen.

Het bestuur bestond per 31 december 2018 uit de volgende leden:

Naam	m/v	Functie	Leeftijd	Beroep	Benoeming door ledenraad
H. van 't Land	m	Voorzitter	13-03-1947	ondernemer	28-03-2017
K. Flinkert	m	Secretaris	15-03-1958	landbouwer	28-03-2017
J. Trip	m	Penningmeester	02-04-1965	accountant	19-12-2018
J.R. de Jong	m	DB-lid	29-09-1974	landbouwer	28-03-2017
O.W. Eleveld	m		04-07-1956	landbouwer	19-12-2018
H. Stuit	m		24-06-1963	landbouwer	28-03-2017
J.D. Riedstra	m		21-02-1973	landbouwer	26-07-2017
J. Mulder	m		26-11-1960	landbouwer	26-07-2017
A.J. Tolner	m		19-05-1973	landbouwer	26-07-2017

Het Dagelijks bestuur bestaat uit de heren van H van 't Land (voorzitter), K. Flinkert (secretaris en vicevoorzitter) , J. Trip (penningmeester) en J.R. de Jong.

In december 2018 is mevrouw K. Nieboer teruggetreden als penningmeester. Zij is opgevolgd door de heer J. Trip. De heer Eleveld is herbenoemd als lid.

Het rooster van aftreden is als volgt:

Jaar	Naam	Herbenoembaar
December 2019	K. Flinkert	ja
	H. Stuit	Nee (eigen keuze)
December 2020	H. van 't Land	ja
	J. Reinier de Jong	ja
	A. Tolner	ja
December 2021	J. Riedstra	ja
	J. Mulder	ja
December 2022	O.W. Eleveld	Nee (max. termijn)
	J. Trip	ja

De volgende onderwerpen kwamen dit verslagjaar aan de orde:

- Bepaling van een bandbreedte van minimaal 16,67 procent en maximaal 18,5 procent als dekking voor de kosten van de organisatie (transactiekosten). Het bestuur is bevoegd de exacte hoogte ieder jaar te bepalen. De bepaling van de transactiekosten vindt plaats voor de uitbetaling in maart van ieder jaar.
- Bij de bepaling van de transactiekosten hanteert het bestuur de volgende uitgangspunten:

* De vergoeding ANLb is bestemd voor de inspanningen door de deelnemers;

* Als het ANLb na 2021 niet wordt gecontinueerd is een voorziening nodig voor personeelskosten in verband met de afhandeling en wettelijke transitievergoedingen;

* Bij continuering van het ANLb na 2021 dienen de organisatiekosten (transactiekosten) voor een periode van 13 maanden te worden gefinancierd. De lening van de provincie voor de periode tot en met 2021 dient in 2022 te worden terugbetaald. Voor deze voorfinanciering is een eigen vermogen nodig.

- Vaststelling jaarrekening over 2017
- Decharge bestuur voor het gevoerde beleid voor zover dat uit de jaarrekening blijkt of anderszins aan de ledenraad is kenbaar gemaakt.
- Goedkeuring van het bestuursverslag over 2017.
- Goedkeuring aanpassingen aan de begroting over het lopend jaar
- Vaststelling begroting komend jaar (2019)
- Wijziging huishoudelijk reglement
- Wijziging statuten
- Wijziging procuratie
- Goedkeuring beheerovereenkomst ANLb en algemene voorwaarden
- Benoeming J. Trip als bestuurslid/penningmeester
- Herbenoeming O.W .Eleveld voor een tweede periode van vier jaar
- Samenwerking met ANOG
- Samenwerking met Landschapsbeheer Drenthe
- Vaststelling kwaliteitshandboek

In 2018 is op 8 november de jaarlijkse ledenbijeenkomst gehouden. Met als onderwerp "De toekomst van de agrarische sector in Drenthe". Hiervoor waren Gedeputeerde H. Jumelet, dhr. Albring van FrieslandCampina en dhr. De Rooij Avebe uitgenodigd.

4. Overleg met de provincie

Gedurende het afgelopen jaar heeft tweemaal een bestuurlijk overleg met de provincie plaatsgevonden. In dat overleg kwamen onder meer aan de orde:

- Stand van zaken rondom ANLb
- Begrenzing leefgebieden

5. Samenwerkingen

- ANOG

Het overleg met Agrarische Natuurvereniging Oost-Groningen (ANOG) is in 2018 geïntensiveerd. Tweemaandelijks vindt een directeurenoverleg plaats. Daar waar mogelijk trekken beide organisaties gezamenlijk op. Ook zijn afspraken gemaakt over wederzijdse inhuur van medewerkers bij projecten en dergelijke. Het overleg verloopt prettig en goed.

- Landschapsbeheer Drenthe

In een bestuurlijk overleg gevolgd door ambtelijk overleg zijn de kaders voor samenwerking en de posities van beide organisaties daarin helder neergezet. Ook zijn er concrete werkafspraken gemaakt.

- Ermberaad

De provincie Drenthe heeft in 2017 een Plan van Aanpak Akker- en Weidevogels vastgesteld. Het Ermberaad heeft tot taak de uitvoering van het Plan van Aanpak te volgen en rapporteert jaarlijks aan Provinciale Staten over de voortgang van de uitvoering hiervan. AND is een van de partijen in het Ermberaad.

6. BoerenNatuur

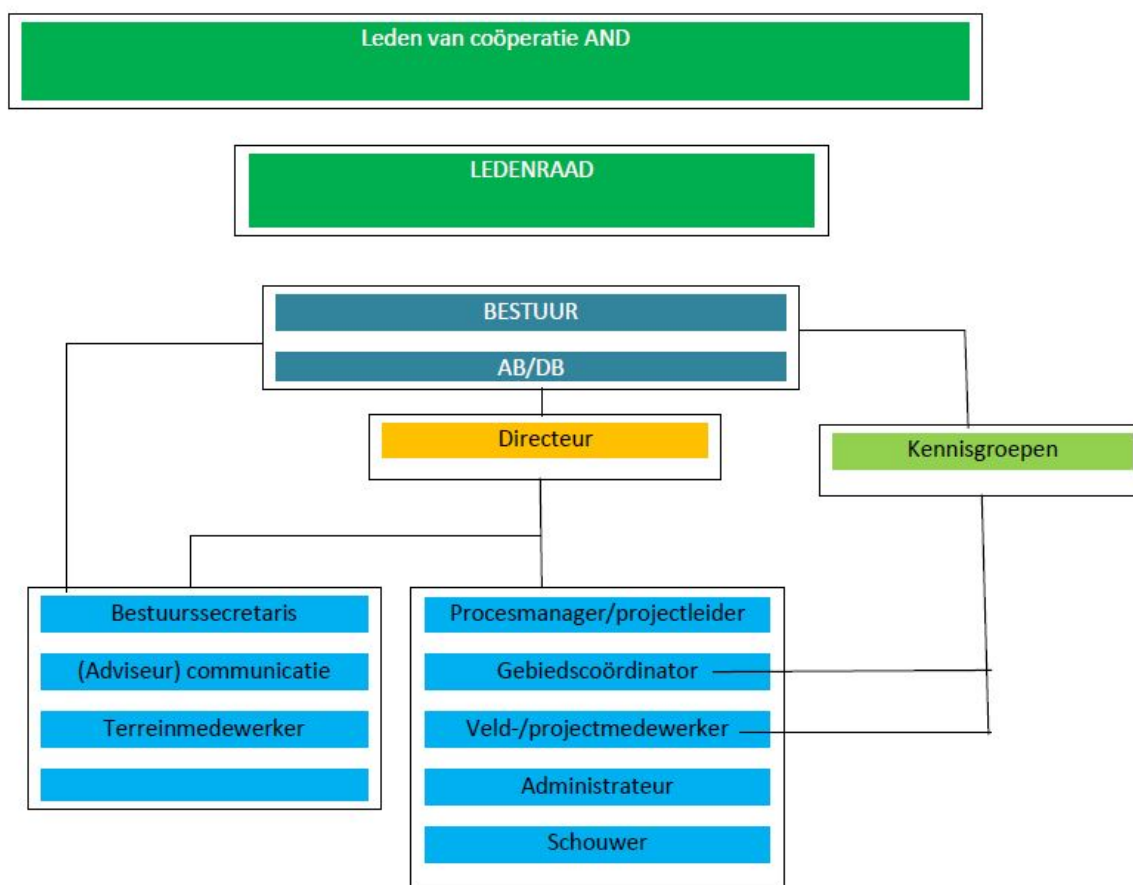
BoerenNatuur is de koepelorganisatie van de veertig agrarische collectieven in Nederland die zich met het ANLb-stelsel bezighouden. De voorzitter van AND is lid van het Algemeen bestuur van BoerenNatuur.

In 2018 heeft BoerenNatuur een nieuw contributiestelsel doorgevoerd. De contributie van AND is als gevolg daarvan gestegen. In het verslagjaar is uitvoerig overlegd of SCAN-ICT (het computersysteem waar het ANLb op draait) in BoerenNatuur zou moeten blijven of in een andere organisatie zou moeten worden ondergebracht. Uiteindelijk is gekozen voor handhaving van SCAN-ICT binnen BoerenNatuur. Het gevolg hiervan is wel dat over de kosten van BoerenNatuur (contributie te betalen door de collectieven) BTW in rekening wordt gebracht.

7. Personeel & Organisatie

Ten gevolge van de sterke groei van het ANLb en de projecten is de bezetting in 2018 ook aangepast. De bezetting bestaat per 1-1-2019 uit de volgende medewerkers:

Naam	Functie
René Vree Egberts	Directeur
Tjitske de Groot	Procesmanager en projectleider
Bert Hoefsloot	Gebiedscoördinator
Janneke Vedder	Gebiedscoördinator
Rick Reijerse	Gebiedscoördinator
Heleen Strockmeijer	Veld-/projectmedewerker
Mark Schrale	Veld-/projectmedewerker
Bert Buring	Administrateur
Joost de la Court	Adviseur communicatie
Anton Schrijver	Bestuurssecretaris
Arend Smeenge	Terreinmedewerker

8. Toekomstige ontwikkelingen

Het huidige ANLb-stelsel eindigt op 31 december 2021. Over voortzetting daarvan, al dan niet in gewijzigde vorm, is nog geen besluit gevallen. Hopelijk zal in 2019 daarover duidelijkheid ontstaan zodat verder kan worden gebouwd aan de toekomst.

Onderdeel van de voortzetting zou naar de mening van AND de financiering moeten zijn. Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) betaalt nu de vergoedingen (inclusief de organisatiekosten) over een beheerjaar in februari van het daaropvolgend jaar uit. De collectieven moeten dus 13 maanden voorfinancieren. AND heeft daarvoor een lening van de provincie ontvangen die echter begin 2022 dient te worden afgelost.

AND is van mening dat een voorschot van RVO voor organisatiekosten zou moeten worden ingevoerd. Een discussiepunt voor het overleg van BoerenNatuur met RVO.

De verbinding tussen de besluitvorming en de achterban bij BoerenNatuur verdient de nodige aandacht. Dit geldt ook voor de ICT binnen BoerenNatuur die essentieel is voor een goede afhandeling van het ANLb. Steeds meer partijen willen gebruikmaken van de database. De vraag is of het ontwerp zich daarvoor leent. Ook de afhankelijkheid van de leveranciers dient onder de loep te worden genomen. De collectieven zijn gebaat bij een robuust, professioneel ICT-systeem.

In 2019 zal een actualisering van de beheerstrategie plaatsvinden. Welk beheer is waar het meest effectief gezien de doelsoorten. Welke voorrangsregels gelden bij meer vraag bij de landbouwers dan AND als aanbod heeft?

Ook de positie van AND in het krachtenveld rondom landbouw en natuur in Drenthe en de positie daarin van AND zal in 2019 aan de orde komen.

In het kader van de voortzetting van het ANLb zal ook het financieel beleid van AND aan de orde komen. Vragen zoals hoe wordt gezorgd voor de financiering; heeft AND een weerstandsvermogen nodig en zo ja, hoe groot moet dat zijn. Dat allemaal binnen het uitgangspunt dat de ontvangen vergoedingen in principe bestemd zijn voor de landbouwers en dat zo efficiënt en effectief mogelijk gewerkt moet worden om de organisatiekosten laag te houden.

De financiële positie van AND is op orde.

Vastgesteld in de Ledenraad vergadering d.d. 27 juni 2019.

[Uitschrijven](#) | [Je abonnement beheren](#)

Agrarische Natuur Drenthe

Gieterstraat 45

9451 TE Rolde

E-mail: info@andrenthe.nl

www.agrarischnatuurdrenthe.nl

Telefonisch bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur op (0592) 700230.